

SIGNALEREN (omgekeerd)

... optimaal verdedigen ...

Bij het tegenspelen (de verdediging) willen we graag mét onze partner samenwerken om zoveel mogelijk slagen te maken. In zo'n samenwerkingsverband is het nodig dat we elkaar iets vertellen over de kaartverdeling en sterkte daarvan. Bij het uitkomen hebben we al iets over onze hand verteld (kleintje belooft plaatje, hoogste van een serie), en ook het bijspelen als derde man (3e man hóóg, maar niet onnodig hoog...) kan al veel vertellen; dat is waardevolle informatie, en die afspraken blijven dan ook gehandhaafd. Maar ook in het vervolg van het spelverloop is het van belang dat we elkaar op reglementaire wijze iets vertellen over ons kaartbezit.

In deze les maken we een paar afspraken over het *signaleren*. We behandelen:

- het aan- en af- signaal bij het (voor)spelen van onze partner,
 - 'Partner, speel deze kleur wel/niet door.'
- Distributie-signaal, als indicatie van het aantal kaarten in een door de *leider* aangespeelde) kleur
 - 'Partner, ik heb een even/oneven aantal in deze kleur'
- Kleurpreferentie signaal, bij het niet kunnen bekennen, het geven van introever of andere situaties waarin we een bijgespeelde kaart een speciale betekenis kunnen geven:
 - 'Partner, retourneer de gevraagde kleur'

Er zijn er veel manieren om deze drie soorten signalen af te geven. De NBB propageert een standaard methode, maar wij zullen in deze lesbrief een andere methode uiteenzetten. Deze staat bekend als 'omgekeerd' signaleren.

Aan- & Afsignaleren

Wij spreken af dat als de *partner* een kleur aanspeelt met een *hoge* kaart (meestal een Aas), wij hem aanmoedigen deze kleur te vervolgen door een lage kaart (2,3,4,5) bij te spelen. Als we liever hebben dat partner met een andere kleur verder gaat, spelen we onze een hoge middenkaart (7, 8, 9) bij: we signaleren áf.

1. In het spel hiernaast speelt zuid 4♠. West start met ♥A en Oost speelt ♥3 bij (aanmoedigend)

West kan nu ♥H naspelen, en daarna nog een kleine harten: Oost troeft. Zuid verliest later ♦H nog en gaat één down.

Als West na ♥A met een andere kleur zou vervolgen, worden de troeven getrokken, en wordt het contract gemaakt

1.	♠ V 8 7 6 ♥ B 10 2 ♦ A V 3 ♣ H 9 4	
♠ 10 3	N W O Z	♠ 9 4
♥ A H 6 4		♥ 9 3
♦ 10 8 6 5		♦ H 7 4 2
♣ 10 8 5		♣ V B 6 3 2
	♠ A H B 5 2	
	♥ V 8 7 5	
	♦ B 9	
	♣ A 7	

2. West heeft dezelfde kaart als hiervoor, en ziet dezelfde dummy. Het verschil is dat, na West's start met ♥A, Oost in de eerste slag afsignaleert met ♥9. West gaat daarom niet verder met ♥H, maar zal (gehoorzaam) met een andere kleur verder gaan.

West moet nu kiezen tussen Klaveren en ruiten. Kiest hij nu voor klaveren, dan gaat Zuid weer één down.

Als West, zonder op het *afsignaal* te letten, toch met harten doorgaat, maakt Zuid het contract.

2.	♠ V 8 7 6 ♥ B 10 2 ♦ A V 3 ♣ H 9 4	
♠ 10 3	N W O Z	♠ 9
♥ A H 6 4		♥ 9 5 3
♦ 10 8 6 5		♦ B 7 4 2
♣ 10 8 5		♣ A V 6 3 2
	♠ A H B 5 4 2	
	♥ V 8 7	
	♦ H 9	
	♣ B 7	

3.	♦ 6 5 4
♦ H	♦ B 8 2
	♦

Partner komt uit met ♦H en je wilt áansignaleren; natuurlijk, de uitkomst belooft de V dus dat sluit mooi aan. Doe dat dan met de 2.

4.	♥ 6 5 4
♥ <u>A</u>	♥ <u>8</u> 2
	♥

In een SA contract wil je de harten afsignaleren, speel dus de 8. Een hoge kaart is afwijzend: bij mij geen muziek in deze kleur. Maar in een troefcontract echter wel, grote kans op een introever: speel dan ♥2.

Gevolg van deze afspraak, dus dat in op de uitkomst met een Aas een aansignaal van partner in een SA contract dus de V belooft en in een troefcontract óf de V óf een doubleton.

Bovenstaande voorbeelden illustreren de afspraken: een lage kaart is aanmoedigend, een hoge afwijzend. Nogmaals, dat geldt als partner een honneur heeft voorgespeeld; komt hij met een middenkaart of een kleintje, dan blijft de regel *Derde man doet wat hij kan* gelden.

Hoewel deze afspraken tamelijk eenvoudig zijn, is het in de praktijk niet altijd zo makkelijk om te zien of iets een *áán*- of *af*-signaal is, omdat er niet altijd een (heel) hoge of (heel) lage kaart beschikbaar is. Probeer dan de context te zien waarin die kaart is gespeeld.

5.	♣ 6 5 4
♣ <u>H</u>	♣ <u>8</u> 7
	♣

Partner komt uit met ♣H en je wilt afsignaleren. ♣7 en ♣8 zijn beiden hoge kaarten en seinen af. Doe dat hier wel met de 8, want ♣7 zou makkelijk als je laagste geïnterpreteerd kunnen worden (4,5,6 op tafel)

6.	♣ 6 5 4
♣ HV1093	♣ B <u>8</u> 7
	♣ A 2

Hier wil je aansignaleren, maar kan noodgedwongen alleen de 7 spelen. Maar op het moment dat Zuid de 2 bijspeelt, kan West zien dat ♣7 je laagste kaart was, en dus een áánsignaal.

7.	♠ 8 7
♠ <u>A</u>	♠ <u>3</u> 2
	♠

Signaleer 'af' met de 3. Dat lijkt niet erg op een hoge kaart, maar je hebt niet hoger. Zuid speelt een hogere kaart dan de 3 bij dus ziet West dat ♠2 nog ontbreekt. Oost die dus nog hebben en dan was de 3 'relatief' hoog.

8.	♥ 8 7
♥ <u>AH</u> 1095	♥ <u>6</u>
	♥

De 6 is over het algemeen een onduidelijke kaart. Maar hier is de 6 als duidelijk *af*signaal te lezen. Voor West zijn de 10, 9, 8 7 allemaal in beeld, alleen de 'aan' kaarten 3 en 4 zijn nog zoek', dus is de 6 nu een hoge kaart.

9.	♥ 9 4
♥ <u>AH</u> 8 53	♥ <u>6</u>
	♥ <u>2</u>

Hier is het juist andersom. West kan zien dat de 6 de laagst mogelijke kaart van Oost is. De 2, 3, 4 en 5 kan West immers zien, dus is de 6 áán.

Signaleer in elk geval zo 'luid' mogelijk en hoop dat partner je kaart in de goede context kan zien en daaruit kan afleiden of het 'aan' of 'af' is.

Een bijzondere vorm is het *honneur* signaal.

10.	♦ 9 4
♦ <u>A</u>	♦ <u>V</u> B2

Partner's uitkomst belooft ook de Heer. Je wilt aansignaleren maar hebt alleen de 2. Gooi ♦V, dat belooft dat je ook de Boer hebt. Bijspelen van een honneur belooft de *onderliggende* honneur

11.	♣ 4 3
♣ <u>A</u>	♣ <u>B</u> 1092
	♣ V85

Op de ♣A start van West gooit Oost de Boer. Dat belooft de 10 maar ontkent de Vrouw. West weet nu dat ♣V bij Zuid zit en dat hij op een andere manier oost moet zien te bereiken om ♣ door te spelen

Deze signalen komen niet zo vaak voor, maar zijn wel eens nuttig, bv om partner aanslag te krijgen om een (andere) kleur na te spelen, die de uitkomer zelf niet goed kan brengen.

Het distributie signaal

Aan- of afsignaleren doen we als *partner* een hoge kaart speelt. Als de *leider* een kleur aanspeelt heeft het in het algemeen geen zin om af- of aan-signalen te geven. De tegenpartij (de leider) viel deze kleur immers bewust aan en vaak is het niet verstandig dat de verdediging deze kleur vervolgt als die aan slag komt. Daarmee zou de leider alleen maar geholpen zijn. Bovendien, waarom zouden de leider vertellen wie er iets moois in deze kleur heeft?

Vaak is het wél belangrijk om onze *distributie* in de kleur aan te geven, dat wil zeggen het aantal kaarten dat we in die kleur hebben.

12.	♠ 8 7 ♥ 6 5 3 ♦ HB 10 7 4 ♣ 9 7 2					
♠ HB 9 6 3 ♥ A 7 2 ♦ A 5 3 ♣ 10 4	<table border="1"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> <tr><td>Z</td></tr> </table>	N	W	O	Z	♠ 10 5 2 ♥ VB 9 4 ♦ 9 2 ♣ 8 6 5 3
N						
W						
O						
Z						
	♠ AV 4 ♥ H 10 8 ♦ V 8 6 ♣ AHVB					

Zuid moet 3 SA spelen, West komt uit met ♠3. Zuid wint de slag met ♠V. Zuid heeft zodoende al 6 vaste slagen, maar moet niettemin van de ruiten leven en speelt ♦V. West ziet dat als hij ♦A speelt er vier ruiten-slagen op tafel liggen. Behalve de ruiten kan Zuid onmogelijk aan tafel komen. West moet de Aas dus niet nú maar later spelen, maar wanneer? De eerste keer laat hij de slag een keer lopen; oost speelt ♦2 bij. Dan ♦8 van Zuid, en weer duikt West de slag; Oost speelt ♦9. Pas de derde keer neemt West de Aas, maar dan zijn de ruiten aan tafel onbereikbaar geworden: Eén down.

Wat was nu de betekenis van ♦2 in slag 1? Natuurlijk was het geen af-sigitaal voor de ruiten, Zuid speelde immers deze kleur aan. Het was een distributie-sigitaal, en betekende: 'Partner ik heb een even aantal ruiten'. West kon zien dat het niet 4 maar 2 ruiten waren, rekende dus uit dat Zuid 3 ruiten moest hebben en kon zien dat hij pas de derde keer ruiten Aas moest spelen. Zou hij de Aas eerder gespeeld hebben, dan zou Zuid het contract zonder meer gemaakt hebben. De afspraak is dan ook dat bij het aanspelen van een kleur door de tegenpartij

- een *lage* kaart een *even* aantal kaarten belooft, en
- een *hoge* kaart een *oneven* aantal.

13.	♠ 8 7 ♥ 6 5 3 ♦ HB 10 7 2 ♣ 9 7 2					
♠ HB 9 6 3 ♥ A 7 2 ♦ A 5 3 ♣ 10 4	<table border="1"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> <tr><td>Z</td></tr> </table>	N	W	O	Z	♠ 10 5 2 ♥ VB 9 4 ♦ 9 6 2 ♣ B 8 3
N						
W						
O						
Z						
	♠ AV 4 ♥ H 10 8 ♦ V 8 ♣ AHV 6 5					

Vrijwel hetzelfde spel als hiervoor. West heeft dezelfde kaart, en kijkt tegen dezelfde dummy aan. Ook weer 3SA voor Zuid met een ♠3 start door West. Zuid neemt met ♠V en vervolgt met ♦V. West duikt de Aas, Oost speelt de 9. Daarna in Zuid ♦8 en West neemt nu direct de Aas, wetende dat ♦9 van Oost een oneven aantal aangeeft en dat Zuid dus maar twee ruiten heeft. Door deze wetenschap gaat het contract ook hier down. Als West ook de 2e ruitenslag weigert, maakt Zuid het contract wel: 2 schoppen, 2 ruiten en 5 klaver slagen. Belangrijk dus om te weten dat de 2^e keer wel degelijk moet worden genomen.

Ook hierbij kan het vinden van de juiste kaart, net als bij aan/af signaleren, wel eens een probleem zijn: een hoge of lage kaart is niet altijd beschikbaar. Signaleer dan ook hier 'zo luid mogelijk', dan bestaat in elk geval dat partner de kaart in de juiste context kan plaatsen.

Kleurpreferentie - Het Lavinthal signaal

14.	♠ AV 7 5 4 ♥ VB 10 8 ♦ 10 ♣ B 7 3					
♠ 10 8 6 ♥ 2 ♦ B 7 5 3 ♣ H 9 5 4 2	<table border="1"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W</td></tr> <tr><td>O</td></tr> <tr><td>Z</td></tr> </table>	N	W	O	Z	♠ 9 ♥ A 9 5 4 3 ♦ A 6 4 2 ♣ V 10 8
N						
W						
O						
Z						
	♠ HB 3 2 ♥ H 7 6 ♦ HV 9 8 ♣ A 6					

Zuid opende 1 SA en kwam via Stayman in 4♠ terecht. West startte met ♥2. Oost nam ♥A en wist (hoe?) dat hij West nu een introever kon geven. Hij speelde nu ♥9 na, een onnodig hoge kaart om aan te geven dat partner in slag 3 met de *hoogste* van de twee overblijvende kleuren (ruiten dus) moet terugkomen. West maakte zijn introever, bracht gehoorzaam ruiten terug en kreeg zijn tweede aftroever. Eén down.

Deze manier van signaleren is bedacht door de Amerikaan Hy Lavinthal, en houdt in dat als we partner een introever gaan geven, we met de gespeelde kaart vertellen hoe hij ons weer kan bereiken:

- een hoge kaart vraagt om terugkomst in de hoogste van de twee overblijvende kleuren,
- een lage kaart om de laagste van de overblijvend.

De troefkleur en de kleur van de bijgespeelde kaart tellen (natuurlijk) niet mee.

Datzelfde signaal kunnen we ook gebruiken, als we op een slag niet kunnen bekennen. Dat is een uitgesproken gelegenheid om partner een signaal te geven over de kleur die moet worden nagespeeld.

15.	♠	V 7 5	♠	10 8 4 3			
	♥	V 9 2	♥	6			
	♦	V 10 2	♦	A H B 9			
	♣	H V B 6	♣	8 5 3			
	<table border="1"> <tr><td>N</td></tr> <tr><td>W O</td></tr> <tr><td>Z</td></tr> </table>		N	W O	Z		
N							
W O							
Z							

Na 1SA - 3SA komt west uit met ♥3. Zuid neemt de eerste slag met ♥8 en speelt harten door. Partner neemt ♥A. Wat is nu de beste kaart om af te gooien. Je wilt natuurlijk graag dat West ruiten doorspeelt. Met Lavinthal in het afsprakenpakket is dat niet moeilijk meer: gooi ♣3 af, want een *lage* kaart vraagt om de *laagste* van de overblijvende twee kleuren (hier dus ♠ en ♦).

Toevallig ♣3 niet bij de hand? Geen nood, gooi dan ♠8 af, een hoge kaart voor de hoogste van de overblijvende kleuren, ook ruiten, want (troef en) de bijgespeelde kleur tellen niet mee. Beide kaarten vragen om ruiten, wanneer afgegooid op de hartenkleur.

Spelers zonder Lavinthal zouden de ruitenkleur kunnen áánsignaleren met ♦9, analoog aan de eerder beschreven signaleer methode 'hoog-aan, laag-af'. Hier is duidelijk te zien dat het signaleren met ♦9 hier een extra slag kost, en dat is jammer. Met Lavinthal houd je de goede kleur intact, en kun je een waardeloze kleur gebruiken om een kleur aan te signaleren.

Moet je altijd iets signaleren? Nee, natuurlijk niet. Als er niets te vertellen valt, is het vaak het best als je partner zijn eigen goede kleur aanspeelt. Vertel hem dan ook dat je niets te vertellen hebt, en doe dat met een 'neutrale' kaart, een zes.

Een Lavinthal signaal kun je in nog meer situaties geven:

- als je partner uitkomt met bijvoorbeeld een ♥3 (beloofd plaatje) en in de dummy wordt de ♥10 gelegd, terwijl je zelf ♥962 hebt. Je kunt dus niet boven de 10 en het bijspelen van de onnodig lijkende 9 vraagt om tzt schoppen na te spelen en de 2 om een lage kleur. Aanmoedigend of afwijzend kan dat niet zijn, dat is al wel duidelijk. Je kunt dat doen als je bv met AV achter de H van de dummy zit, of alleen de Aas hebt zodat je bereikt kunt worden om vervolgens een kleur dóór de leider heen te spelen.
- Als je bv zelf tegen een 3SA contract van ♦B109654 met de Boer bent uitgekomen (via de H van dummy voor ♦AV van je partner) wil je natuurlijk dat partner ruiten na speelt om de rest van de ruitenslagen op te halen. Als het waarschijnlijk is dat partner die niet meer heeft (kun je vaak uittellen) zou je door op ♦V de 10 kunnen bijspelen om aan te geven dat je ♠Aas hebt, een onnodig lijkende hoge kaart.

Samengevat, met een Lavinthal signaal kun je uitstekend je kleur aansignaleren wanneer je je partner een introever gaat geven, wanneer je zelf niet kunt bekennen of in situaties waarin een standaard signaal zijn betekenis verloren heeft. De eerste 2 signalen (bij geven introever/niet bekennen) zijn vrij eenvoudig te herkennen, maar de laatste twee zijn wat subtieler en daarom lastiger te lezen:

- een hoge kaart (8-9-10) vraagt om de hoogste van de overblijvende kleuren
- een lage kaart (2-3-4-5) vraagt om de laagste van de overblijvende kleuren
- met een zes (of zeven, als je geen 6 hebt) vertel je je partner dat je geen nieuws voor hem hebt.

Signaleren

Partner speelt een kleur aan: Laag = aanmoedigend, Hoog = afwijzend

Leider speelt een kleur aan: Laag is EVEN, hoog is ONEVEN

Lavinthal-signaal
 Hoge kaart: aansignaal voor hoogste vd overgebleven kleuren
 Lage kaart: aansignaal voor laagste vd overgebleven kleuren.
 (troefkleur en bijgespeelde kleur tellen niet mee)
 bij niet bekennen, of geven van introever

Nogmaals, niet iedereen signaleert op de in deze les beschreven manier. De standaard methode van de NBB om aan/af en distributie aan te geven. Ook zijn er andere methoden om kleurpreferentie te signaleren: Revolving Discard, Romeins, OPEL enzovoort. Iedereen is vrij om zijn eigen manier toe te passen, maar het belangrijkste is natuurlijk dat degenen die samenspelen hetzelfde doen.

Literatuur: Van Start tot Finish, Deel 3, Cees Sint – Ton Schipperheyn
 Leer Bridge met Berry Westra (Boekje 2 - ♣H)
 Beter Bridge met Berry Westra (Boekje 4 - ♠H)
 Spelen met Berry, Deel 2, Berry Westra
 Hogerop met Berry Westra, Deel 1